

Leesgroepen op school

LEES MEE MET DE KINDER- EN JEUGDJURY VLAANDEREN (KJV)

Een leesgroep op school? Gewoon uitproberen! Als school heb je er alle belang bij om te zoeken naar creatieve, motiverende manieren om lezen voor het plezier ook buiten de lessen te stimuleren. Veelvuldig lezen heeft namelijk een sterk effect op onderwijssucces, zo blijkt uit onderzoek. Ook de recente resultaten van het PIRLS-onderzoek wijzen op een verband tussen de frequentie van het lezen voor plezier en de prestaties voor begrijpend lezen. Een leesgroep op school kan een manier zijn om leesplezier bij leerlingen te stimuleren. Maar hoe begin je daar nu aan?

Griet Loix en Katrien Steyaert - Iedereen Leest

Over de auteurs

GRIET LOIX

is coördinator KJV bij Iedereen Leest.

KATRIEN STEYAERT

is freelance journaliste.

LEES MEE MET DE KJV

De **Kinder- en Jeugdjury Vlaanderen (KJV)** biedt handvaten om met een leesgroep van start te gaan. De KJV is een jury van kinderen en jongeren tussen 4 en 16 jaar. De juryleden zijn verdeeld in zes leeftijdsgroepen en in elke leeftijdsgroep zijn er acht boeken genomineerd. Elk jurylid leest, bespreekt en beoordeelt de acht boeken in zijn of haar leeftijdsgroep. Vaak komen de juryleden hiervoor samen in leesgroepen in de bibliotheek of op school. Tijdens de besprekingen in de leesgroep kunnen de juryleden praten over wat ze gelezen hebben, over hoe ze lezen, over wat ze goed vinden en wat niet. Door te praten en te luisteren en de confronta-

tie met andere meningen aan te gaan, kunnen ze groeien als lezer. Op het einde van het leesjaar wordt er gestemd en worden de favorieten bekroond. Iedereen Leest coördineert de KJV en ondersteunt de leesgroepen in scholen en bibliotheken met een handboek, vormingsdagen, ervaringsuitwisseling en heel concrete tips om de genomineerde titels te bespreken met de juryleden.

HOE WERKT HET?

In de meeste gevallen schrijven leerlingen zich vrijwillig in voor een leesgroep op school. Vaak organiseren deelnemende scholen hun leesgroepen dan ook na schooltijd, tijdens pauzes, op woensdagmiddag... Soms neemt een lees-

juf of -meester of een GOK-leerkracht de KJV op in zijn of haar programma. Ideaal is natuurlijk als de KJV-boeken kunnen meetellen als een gelezen boek voor taal of voor Nederlands – zowel op de basisschool als in de secundaire school. Juryleden die buiten schooltijd voor de KJV lezen, kunnen een KJV-boek bespreken in de klas en zo meteen medeleerlingen warm maken voor de KJV.

TWEE LEERKRACHTEN VERTELLEN

Deze twee leerkrachten hebben op hun school een leesgroep opgestart en zijn enthousiast. Ze vertellen graag over hoe zij het aanpakken.

© Michiel Devijver/Iedereen Leest

ANNICK BORRÉ - KJV-VERANTWOORDELIJKE VAN BASISCHOOL DE BOLSTER IN MORTSEL: 'KJV GEEFT KINDEREN GOESTING IN BOEKEN'

'Daar is Bonnie met een nieuw boek!' Dat roepen de kinderen als ze me op school zien aankomen. Bonnie is hoe mijn kleindochter me noemt; het is bij haar in de kleuterklas dat ik met KJV begon. Tenminste, hier in Mortsel, want daarvoor was ik zelf 41 jaar leerkracht in Antwerpen. We waren een school met een diverse populatie en werkten dus dikwijls rond lees- en taalbevordering. De kinderen die dat wilden, konden tijdens de middagpauze de KJV-boeken lezen, in het bijzijn van een juf. Dit soort projecten staat of valt met het engagement van mensen, maar gelukkig zijn er nog genoeg die dat hebben. Als je de kinderen *goesting* kunt geven in boeken, dan is dat toch de inspanning waard?

Toen mijn kleindochter in de derde kleuterklas zat, stelde ik aan haar school voor om met KJV te starten. De juffen

werkten er al veel met boeken, maar mijn komst zorgde voor afwisseling. We beleefden zulke leuke momenten dat de school me vroeg om mee op te schuiven met de kinderen. Zo groeide ik uiteindelijk mee tot het zesde leerjaar. Op vooraf afgesproken momenten lees ik voor in de derde kleuterklas, het eerste en tweede leerjaar. De oudere klassen bezorg ik de boeken met een beetje uitleg. Onze gemeentelijke bibliotheek neemt ook deel aan KJV en laat mij de titels die zij net niet aan het lezen zijn gebruiken op school. Daar lezen de kinderen meestal als ze klaar zijn met een taak of tijdens het hoekenwerk. De leerkrachten en ik verplichten niemand. Lezen is geen zaak van moeten, maar van mogen.

Het is opvallend dat de topdrie van onze vijf- tot achtjarigen meestal overeenkomt met die van hun leeftijdsgenoten in Vlaanderen. De jongsten kiezen hun winnaars nadat ik de boeken aan de hand van de covers nog eens met hen

overlopen heb. Als ik voorlees, wijs ik hen altijd op de tekst én de illustraties, en knoop ik een gesprek aan over het onderwerp. Dat is soms best diepgaand. Zo passeren er de laatste jaren meer boeken over verdriet en afscheid, bijvoorbeeld van een oma of opa. Ik zie dat dat de kinderen pakt. Ik weet wie de gevoeligste kinderen zijn, zeker als ik al jaren hun *lees-Bonnie* ben.

Dankzij KJV leren de kinderen kritisch denken over boeken. Ze vormen zich er een mening over, waardoor ze bijvoorbeeld heel vlot boekbesprekingen kunnen maken. Van mijn kant vraag het natuurlijk wat werk. Ik lees alle boeken op voorhand en bereid wat extra uitleg voor. Gelukkig vind ik op de KJV-website heel handige werkmodellen. Ik moet alles wel goed plannen, hoor. Sinds ik met pensioen ben, heb ik het drukker dan ooit. Maar het lukt nog altijd omdat ik het zo graag doe.

KRISTIEN SEGHERS - LEERKRACHT NEDERLANDS EERSTE GRAAD SECUNDAIR IN HET COLLEGE IN VILVOORDE: 'DANKZIJ KJV GAAN WE DIEPER'

We kookten al eens de rijstpap uit *De smaak van zijn stem*, in het Rockoxhuis reisden we terug naar de tijd van *Malou van de mussen* en we bezochten de Dossin-kazerne toen we *Jongen zonder naam* hadden gelezen. Zo inspireerde de KJV me al tot veel boeiende uitstappen. Ik organiseer ze samen met een ex-collega, die nu een KJV-leesgroep begeleidt in de bibliotheek van Zemst.

Mijn leerlingen vinden het plezierig dat tijdens zo'n activiteit het boek tot leven komt, maar ook tijdens het jaar zijn ze enthousiast. Ik hang in september altijd een affiche op in mijn klassen: *KJV zoekt boekenwurm*. Na de eerste infosessie houd ik een groepje van negen à tien leerlingen over, met wie ik evenveel keer samenkom op woensdagmiddag. Soms vallen er leerlingen uit omdat ze met KJV erbij te veel hooi op hun vork nemen, maar de meesten blijven komen.

© Michiel Devijver/Iedereen Leest

Mijn juryleden lezen allemaal graag, maar voor de rest zijn ze enorm verschillend. Ons publiek op school is heel divers; ik heb niet één kind van twee autochtone Belgen. Daardoor hebben we ook een heel uitgebreid taalbeleid, zodat we geen leerlingen met capaciteiten verliezen omdat ze de schooltaal niet kunnen volgen. KJV is één stukje van de puzzel.

De directie koopt elk jaar zestien boeken aan, twee exemplaren van elke genomineerde titel. Daardoor kunnen niet alle juryleden tegelijk hetzelfde boek lezen, en moet ik voor brede werkvormen kiezen. Maar na jaren KJV-ervaring heb ik altijd iets achter de hand. De speeddate bijvoorbeeld, waarbij ze elkaar op korte tijd vertellen over wat ze lezen. Het is altijd fijn om te merken dat er in de discussies over de boeken verschillende visies naar boven komen. Ik reik hun daar de woordenschat voor aan en moedig ze aan om dieper te gaan. Ik merk dat de jongeren meer uit de

boeken halen dan wanneer ze ze alleen zouden moeten verwerken. Na een KJV-jaar gaan ze spontaner op zoek naar informatie, net omdat ik altijd achtergrond en context geef. Zo toonde ik fragmenten uit de film *The Hours* omdat Virginia Woolf een rol speelt in *Soldaten huilen niet* van Rindert Kromhout. Er kruipt tijd in het begeleiden, maar het is zo verrijkend. Ik lees zelf verschrikkelijk graag en veel, maar ik leer nog elk jaar bij van KJV. Ik zie de blik van de kinderen op een boek, die soms helemaal anders is dan de mijne. Zo behoud ik de link met hun leefwereld en sta ik niet boven hun hoofden les te geven. Het enige jammere is dat ik niet altijd op mijn juryleden kan rekenen als ik ze bijvoorbeeld een opdracht geef. Maar goed, *teenagers are fickle* en ik ga niet de zeur uithangen. Het moet plezierig blijven. Het beste bewijs dat de kinderen dat inderdaad zo ervaren, is wanneer er leerlingen van het derde of vierde middelbaar komen vragen of ze nog altijd mogen meelesen, ook al

zitten ze niet meer in mijn KJV-groep. Ze missen de gezelligheid van de bijeenkomsten en willen de voeling met de boeken niet verliezen.

Meer info.?

Alle info over de Kinder- en Jeugdjury vind je op www.kjv.be, waar je je ook kunt inschrijven voor de KJV-nieuwsbrief. Als je zin hebt om zelf een groep op te starten, mag je altijd mailen naar kjv@iedereenleest.be.